

שיגרה עיוורת? שאננות? העזה מיותרת? התעלמות מחוקי הלוחמה? אלה כמה מן השאלות המחכות לבירור בידי סגן הרמטכ"ל, החוקר את טיבוע „אילת”

ניתוח לאחד המוות

אף לה יש תשובה חיובית. שום כלי אחר מאלה המצויים בידי חיל-הים הישראלי אינו מסוגל למיבצע פיטורל וסירור על פני המים בטוחים שמכתיבים הגבולות החדשים של המדינה.

גם השאלה שהועלתה השבוע, אם לא היה צורך, מבחינה מיבצעית, ללוות את המשחתת בכלי-שיט קטנים יותר, אינה רלבנטית. טר-פרדות, למשל, אינן מסוגלות, מבחינת טווח-השייט שלהן ותקופת שהותן במים, להילוות למסע ארוך של משחתת.

השאלה היחידה הנשאת פתוחה מבחינה מיבצעית היא זו: האם לאור נוכחותם של טילים מצריים בנמל פורט-סעיד, לא ניתן היה להחליף את הפיטורל הימי בטווח ה-טילים, בפיטורל אווירי?

אולם זאת שאלה הנוגעת למדיניות ה-מטכ"ל ולא למיבצעי חיל-הים. על חיל-הים לבצע את המשימות המוטלות עליו, באמצע-עים המצויים בידו, עם כל הסיכון הכרוך בהן. כמו שיחידת רגלים תשלח קומנדוקר לבדוק אם דרך עפר פנויה ממוקשים, למרות שהקומנדוקר אינו מחוסן נגד מוקשים.

*** לא רק מזר רע

שאלות נעשות חמורות יותר כאשר מדובר בבעיות של ציוד. איגרת היתה משחתת ישנה שנבנתה בשנת 1944 לפי תוכנון משנת 1939. היא לא היתה כלי שיט מלחמתי מודרני ואף חימושה הוא מיושן ולא התאים ללוחמה ימית מודרנית. אם הצליחה אילת לנצח במיפגש הימי שהיה לה ב-12 ביולי עם שתי טרפדות מצריות, יש ליחס זאת לאימון המצויין של צוותה ולרוח הקרב שלהם, ולא לציודה.

אולם עובדה זו אינן לשנות. מי שקבע את סדר העדיפות בחימוש חילות צה"ל, הוא שקבע כי חיל-הים, מבחינת צרכיה הבטחוני-ניים של ישראל, הוא האחרון בתור. (המשך בעמוד 20)

פנים — לעבר חיל-הים, מפקדו, לעבר צה"ל בכלל ולעבר האחראים למדיניות-הבטחון של ישראל. עצם הצגתן של שאלות אלה בפומבי הוכיחה כי במישטר דמוקרטי אין צרות קדושות, והציבור רשאי לקבל תשובה ל-שאלות המתעוררות בו, אפילו כשהמדובר במוסד כזה"ל.

כאשר התמנה השבוע סגן הרמטכ"ל, אלוף חייב ברלב, לחקור את הנסיבות שהביאו ל-טיבועה של אילת, שימש הדבר אות לכך שהשאלות שצצו בעיקבות האסון לא ישארו ללא תשובה.

*** כמו קומנדוקר בשבי-עפר

זכרת מינויו של האלוף ברלב מצביעה על כך שקיימים ספקות לגבי פרטים שונים הקשורים באסון.

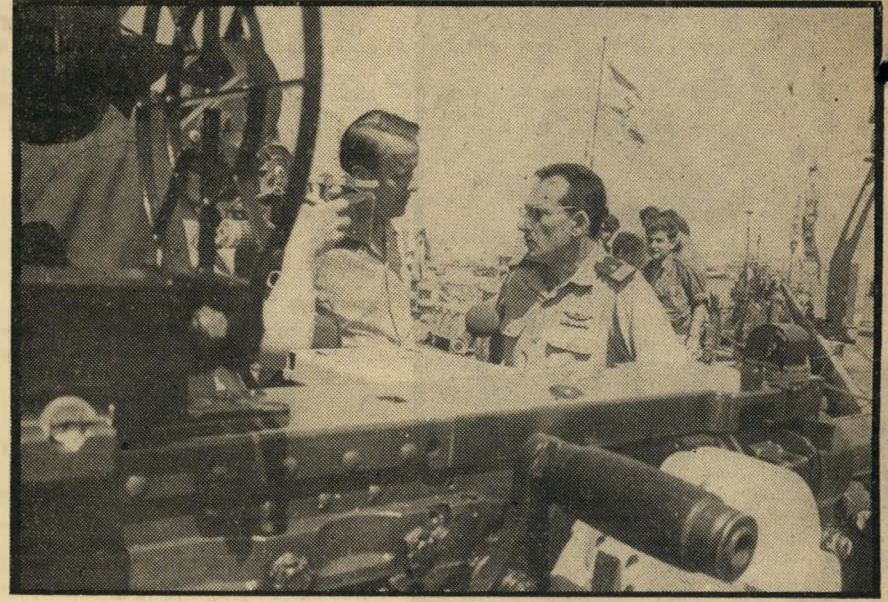
כאשר יחידת חיל-רגלים תוקפת מוצב אויבי, וחייילים נפגעים בשעת הסתערות, אין הדבר מצריך חקירה. כאשר יחידת טנקים נתקלת בכוח עדיף ומאבדת את כליה — גם אז אין מקום לחקירה. אולם כאשר יחידת רגלים תצא להתקפה עם קליע-עץ במ-קום קליעי-עופרת, או שגדוד טנקים יצא למלחמה מבלי להצטייד בדלק — אז מחייבת העובדות חקירה באשר לנסיבות.

מובן שאין קשר בין דוגמות אלה לבין אסון אילת, אולם הן יכולות להמחיש את אופי הפעולות הצבאיות המחייבות חקירה. השאלות שהתעוררו לאחר הטבעתה של אילת התחלקו לשלושה סוגים: מיבצעיות, ציודיות ונוהליות. בסעיף הראשון, המיבצעי, עי, היו התשובות ברורות מראש. הן העידו על כך שבתנאים הקיימים לא היה דופי בצד המיבצעי.

איש אינו כופר בכך שישראל חייבת להפגין את נוכחותה הימית בשטחים המוחזקים בידיה, כשם שהיא מפגינה זאת ביבשה וב-אוויר. השאלה אם דווקא משחתת חייבת לערוך פטרול שיגרתו בטווח טילי האויב —

הושמעו לאחר הטבעת אילת. החלו לצוץ השאלות. השאלות לא היו מכוונות כלפי חוץ. כי בפרשת טיבוע אילת בידי המצרים לא היה

הלם הראשון שספגו אזרחי ישראל עם הטבעתה של משחתת חיל-הים אילת פג עם ענני העשן שהיתמרו מעל בתי-הויקוק, שהופצצו על-ידי צה"ל, בטואץ.

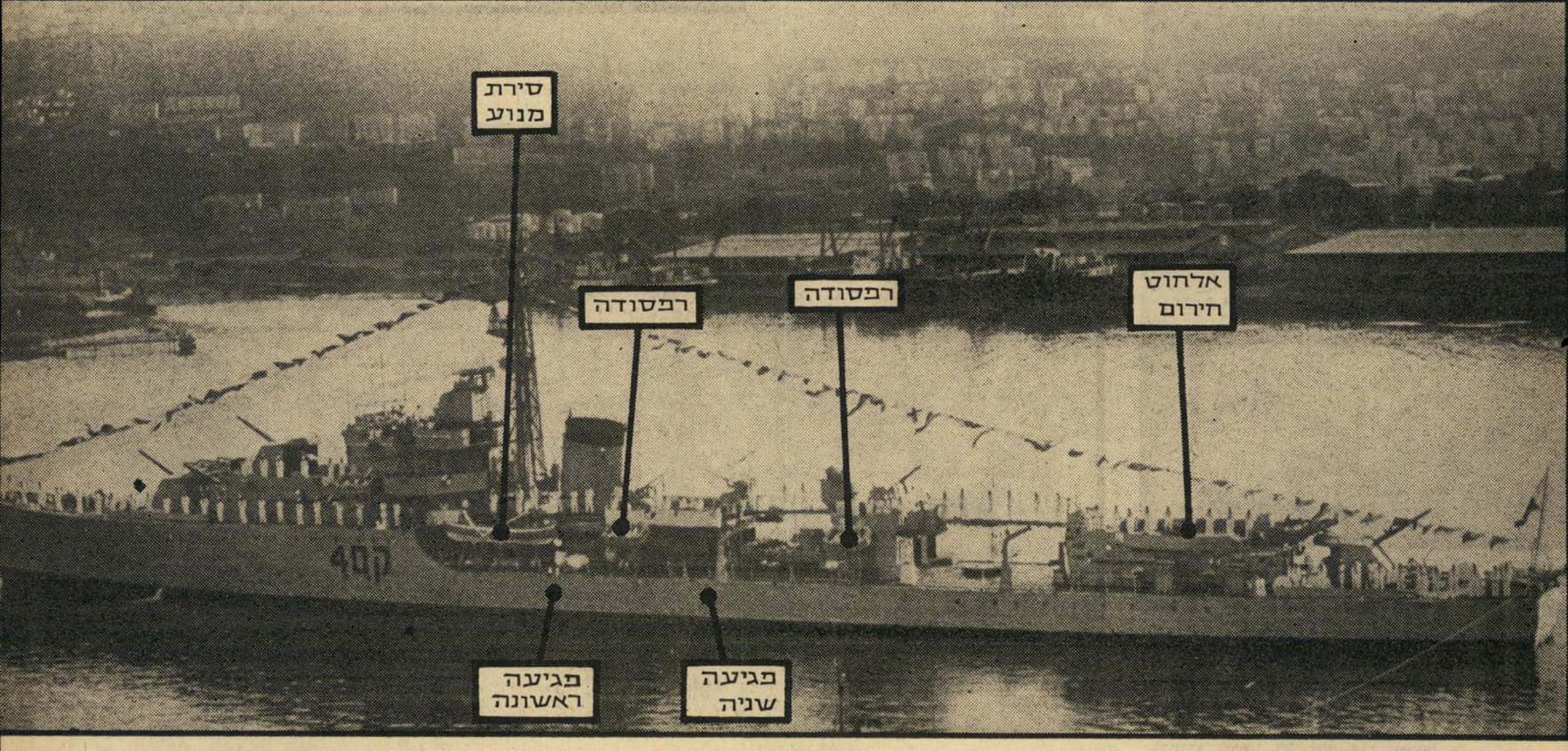

מפקד החיל

אלוף שלמה אראל, מפקד חיל-הים, נראה כשהוא מרוויין על-ידי כתבי-חוק על טיפון טרפדת. עתה יצטרך מפקד חיל-הים לעמוד בלחץ השאלות שהתעוררו סביב הנסיבות שגרמו לטיבועה של אילת ואבדן חייו 47 מאנשיה.

כל מקום לספק באשר לזדוניותה של התקפת המשחתת פינו את מקומם הרגשות הערצה לגיבורי צה"ל שסיפורי גבורתם פורסמו עם הענקת הצל"שים השבוע.

ובמקום ההאשמות, הגינויים והאימים ש-

כזאת היתה „אילת” משחתת מיושנת, אך גאה, שאינה מתאימה עוד ללוחמה ימית מודרנית. הסימונים על גבי חתמונה מראים את מקום פגיעות הטילים המצריים, ומקום הימצאות סירות ואסדות ההצלה וכן מיקום מכשירי הקשר של האניה. הטיל הראשון פגע בדיוק במקום בו נמצאים דוודי האניה, שהוא מרכז החום של האניה. לדעת מומחים מצביעה עובדה זו על כך שהיה זה טיל חדיש ביותר, המנחה עצמו למרכז החום של המטרה, והנמצא רק ברשות הרוסים.